

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Ekonomicky aktivní obyvatelé představují zdroj pracovní síly v kraji. Tato skupina zahrnuje osoby zaměstnané i nezaměstnané.

V důsledku častějšího nezjištění dat za nezaměstnané došlo ke zhoršení kvality dat v oblasti obyvatelstva z hlediska ekonomické aktivity, především za ekonomicky aktivní podle postavení v zaměstnání, podle odvětví ekonomické činnosti (CZ-NACE) a podle hlavních tříd zaměstnání. Z tohoto důvodu se v podkapitolách analýzy 4.3 a 4.4 pracuje s daty za osoby zaměstnané, nikoli za osoby ekonomicky aktivní.

4.1. Zaměstnaní, nezaměstnaní, ekonomicky neaktivní

Mezi faktory ovlivňující stupeň ekonomické aktivity obyvatelstva patří především počet obyvatel v produktivním věku, věkové složení obyvatelstva, věková skladba žen v reprodukčním věku 15–49 let a počet osob připravujících se na budoucí povolání.

Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15–64 let		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní	208 512	113 033	95 479	204 223	110 379	93 844
v tom (%):						
zaměstnaní	89,2	90,0	88,2	89,0	89,8	88,0
z toho (%):						
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	90,6	93,6	87,1	92,4	95,6	88,5
pracující důchodci	5,5	4,9	6,1	3,6	2,8	4,6
ženy na mateřské dovolené	2,3	x	5,0	2,3	x	5,1
nezaměstnaní	10,8	10,0	11,8	11,0	10,2	12,0
Ekonomicky neaktivní	198 712	84 124	114 588	74 287	28 068	46 219
v tom (%):						
nepracující důchodci	47,7	42,7	51,4	47,7	46,9	48,2
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3,7	1,1	5,7	9,9	3,1	14,0
osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	18,1	20,3	16,5	6,0	3,4	7,7
žáci, studenti a učni	30,5	35,9	26,5	36,3	46,6	30,1
Nezjištěná ekonomická aktivita	25 215	14 380	10 835	22 757	12 811	9 946

Ekonomicky aktivních je méně než polovina populace kraje.

K datu sčítání v roce 2011 bylo v Libereckém kraji 208 512 ekonomicky aktivních osob, což představovalo méně než polovinu populace kraje. Tento podíl odráží vliv negativního demografického vývoje, delší přípravu na výkon povolání a situaci na trhu práce.

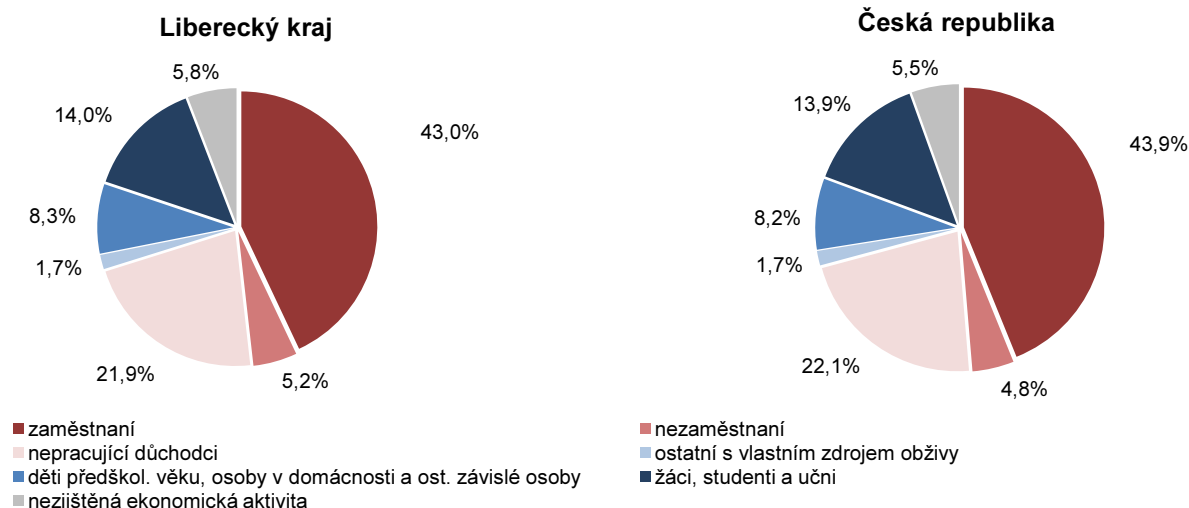
Téměř 90 % ekonomicky aktivních tvoří zaměstnaní.

Téměř 90 % ekonomicky aktivních osob tvořili zaměstnaní, zbývajících 22 568 ekonomicky aktivních osob bylo nezaměstnaných. Nedostatek pracovních příležitostí postihuje nejvíce skupinu absolventů a mladistvých, zdravotně postižených, ale i osoby ve vyšším produktivním věku, které často raději volí před nezaměstnaností odchod do předčasného důchodu, a osoby v tzv. poproduktivním věku.

Druhý nejvyšší podíl žen na mateřské dovolené a třetí nejvyšší podíl pracujících důchodců mezi zaměstnanými v ČR.

Naprostou většinu zaměstnaných obyvatel kraje tvoří zaměstnanci, zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné nebo pomáhající rodinní příslušníci (90,6 %). Pracující důchodci se na zaměstnaných podílejí 5,5 %, což je třetí nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání. V Libereckém kraji je také v rámci České republiky druhý nejvyšší podíl žen na mateřské dovolené, které tvoří 2,3 % zaměstnaných.

Graf 4.1 Struktura obyvatel podle stupně ekonomické aktivity

Nepracující důchodci jsou nejsilnější skupinou ekonomicky neaktivních.

Nejsilnější skupinu ekonomicky neaktivních obyvatel Libereckého kraje představují nepracující důchodci (47,7 %). Zatímco nepracující důchodci muži představují 42,7 % ekonomicky neaktivních mužů, u žen je tento podíl 51,4 %. Vyšší podíl ženské složky nepracujících důchodců můžeme přičíst na vrub nižšího věku žen při odchodu do důchodu a také skutečnosti, že se ženy dožívají vyššího věku.

Nižší podíl studujících na ekonomicky neaktivních vypovídá o stárnutí populace.

Více než třetinu ekonomicky neaktivních v kraji tvoří žáci, studenti a učni. Nižší podíl studujících na ekonomicky neaktivních v porovnání s podílem nepracujících důchodců vypovídá o stárnutí populace v kraji, které je spojené s poklesem porodnosti po roce 1989, odchodem silných poválečných ročníků do důchodu a vyšší nadějí dožití.

Podíl zaměstnaných mužů z celkového počtu ekonomicky aktivních mužů je o 1,8 procentních bodů vyšší než podíl zaměstnaných žen na celkovém počtu ekonomicky aktivních žen a souvisí mj. s lepším uplatněním mužů na trhu práce. Ekonomická aktivita žen je také ovlivněna jejich reprodukční rolí a následnou péčí o děti.

Podíl nezaměstnaných v kraji převyšuje republikovou hodnotu.

Zatímco podíl ekonomicky aktivních osob na celkovém počtu obyvatel Libereckého kraje (48,2 %) téměř dosahuje celorepublikové hodnoty (48,7 %), podíl nezaměstnaných ji o 1 procentní bod převyšuje (10,8 % Liberecký kraj, 9,8 % ČR).

Nejnižší podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivních vykazuje město Liberec.

Podíl ekonomicky aktivních obyvatel na celkovém počtu obyvatel kraje roste se zvětšující se velikostí skupinou obcí, což souvisí především s příznivější věkovou skladbou obyvatelstva, větší nabídkou a dostupností pracovních míst. Nejnižší podíl ekonomicky aktivních (46,3 %) byl ze zjištěných hodnot zaznamenán v nejmenších obcích do 199 obyvatel, nejvyšší v krajském městě Liberec (49,4 %). Podíly zaměstnaných na počtu ekonomicky aktivních obyvatel se v jednotlivých skupinách obcí v rámci kraje výrazně neliší. Pohybují se v intervalu od 88,4 % (200–499 obyvatel) do 90,6 % (50 000 a více obyvatel). Podíly nezaměstnaných na ekonomicky aktivních jsou v rámci kraje vyrovnané, od 11,6 % v obcích s 200–499 obyvateli do 11,0 % v obcích s 500–999 obyvateli. Výrazně nižší hodnoty dosahuje vzhledem k nejlepšímu pracovním příležitostem krajské město (9,4 %).

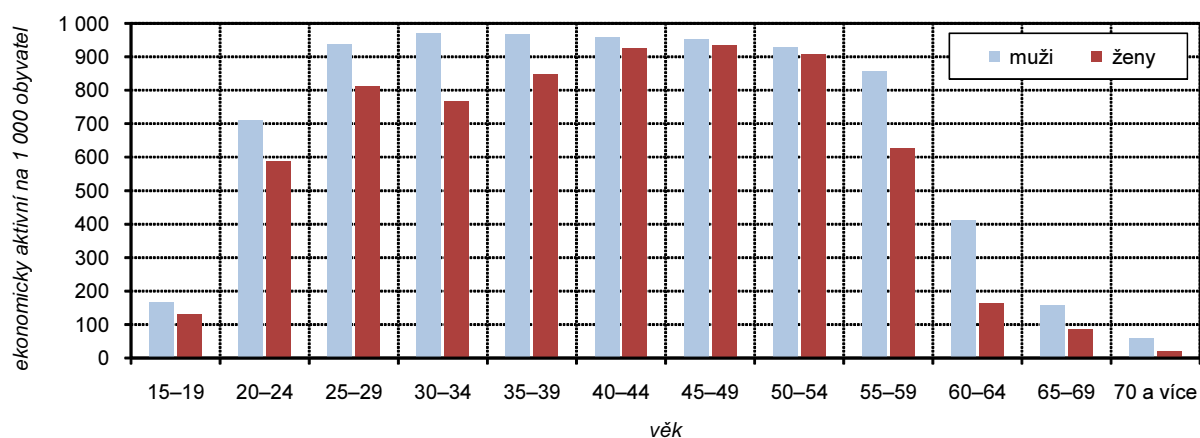
Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle velikostních skupin obcí a ekonomické aktivity

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200–499	500–999	1 000 – 4 999	5 000 – 19 999	20 000 – 49 999	50 000 a více
Ekonomicky aktivní	208 512	2 442	9 138	21 986	41 587	43 129	39 480	50 750
v tom (%):								
zaměstnaní	89,2	88,7	88,4	89,0	88,4	88,8	88,9	90,6
z toho (%):								
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající pracující důchodci	90,6	90,4	92,3	92,0	91,6	91,0	90,3	89,0
ženy na mateřské dovolené	5,5	5,8	4,4	4,5	4,6	5,2	5,8	6,7
nezaměstnaní	2,3	2,5	2,1	2,3	2,3	2,1	2,3	2,3
Ekonomicky neaktivní	10,8	11,3	11,6	11,0	11,6	11,2	11,1	9,4
Ekonomicky neaktivní	198 712	2 546	8 950	21 656	41 047	43 149	35 999	45 365
v tom (%):								
nepracující důchodci	47,7	49,5	48,8	47,4	47,2	50,1	46,8	46,5
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3,7	4,0	4,0	3,7	3,7	3,6	3,8	3,9
osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	18,1	19,2	17,4	17,6	17,9	16,7	18,6	19,4
žáci, studenti a učni	30,5	27,2	29,8	31,3	31,3	29,7	30,8	30,2
Nezjištěná ekonomická aktivita	25 215	282	978	2 202	4 977	5 032	5 105	6 639

Nejvyšší intenzita ekonomické aktivity obyvatel ve věku 45–49 let.

Nejvyšší intenzitu ekonomické aktivity v kraji vykazuje skupina obyvatel ve věku 45–49 let, kdy na 1 000 obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou připadá 943 ekonomicky aktivních obyvatel.

Graf 4.2 Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (ze zjištěných hodnot)

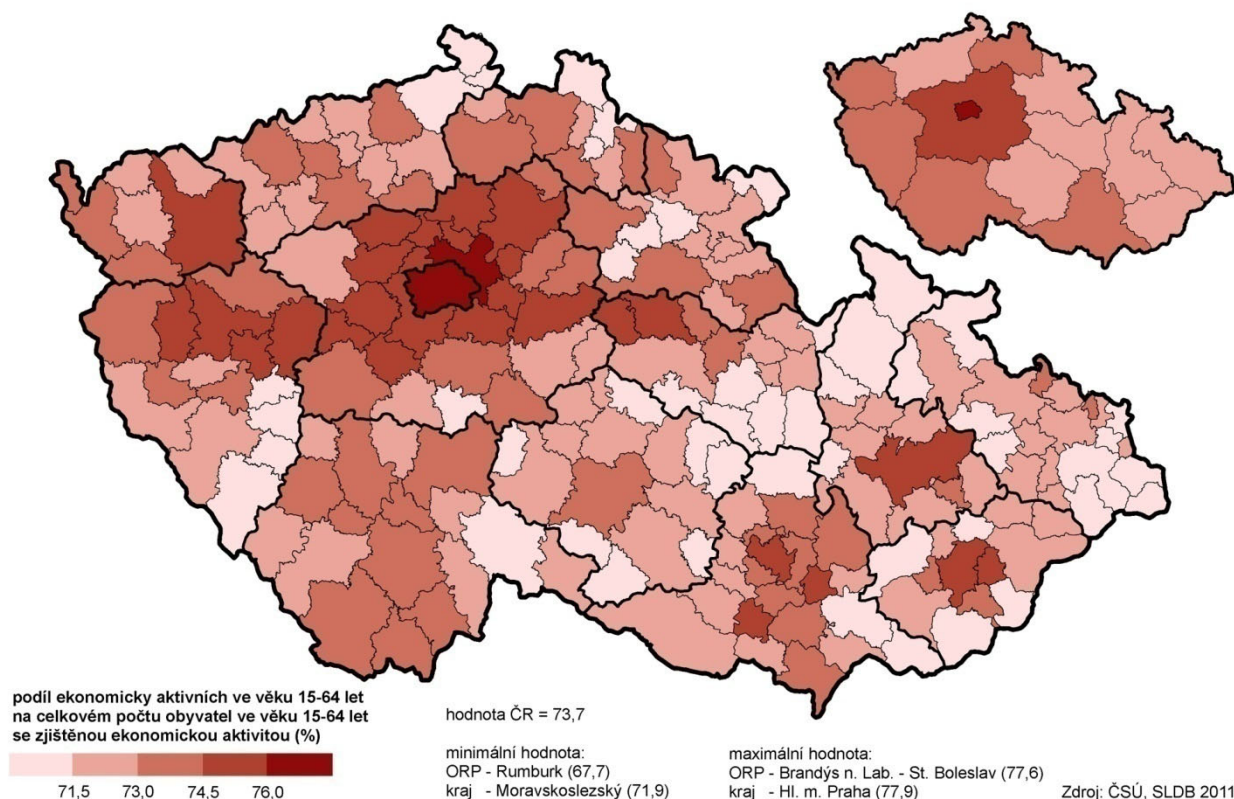
Maximum ekonomické aktivity dosahují muži ve věku 30–34 let, zatímco ženy ve věku 45–49 let.

Intenzita ekonomické aktivity podle pohlaví vykazuje patrné rozdíly. Hranici 900 ekonomicky aktivních mužů z celkového počtu mužů se zjištěnou ekonomickou aktivitou přesahují věkové skupiny 25–29 až 50–54 let, s maximem 970 ve skupině 30–34 let. Ženy tuto hranici, především v důsledku mateřských povinností, překračují pouze ve věkových kategoriích 40–44 až 50–54 let. Maxima 934 ekonomicky aktivních dosahují ženy mezi 45. až 49. rokem.

Zdrojem pracovní síly obyvatelstvo ve věku 35–39 let.

Nejpočetnější skupinu ekonomicky aktivního obyvatelstva a zároveň i zdroje pracovní síly (15,1 % ekonomicky aktivního obyvatelstva) představují v Libereckém kraji obyvatelé ve věkové skupině 35–39 let, kteří reprezentují silné populační ročníky sedmdesátých let 20. století, kdy se poválečným dětem rodily jejich děti.

**Intenzita ekonomické aktivity ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

Podprůměrná hodnota intenzity ekonomické aktivity 67,8 %.

Podíl ekonomicky aktivních ve věku 15–64 let na obyvatelstvu celkem ve stejném věku uvádí intenzitu ekonomické aktivity. Ze zjištěných hodnot v Libereckém kraji dosahuje ve srovnání s republikovým průměrem (73,7 %) pouze podprůměrné hodnoty (67,8 %). Intenzita ekonomické aktivity mužů dosáhla v Libereckém kraji 73,0 %, zatímco u žen 62,6 %.

Třetí nejvyšší míra ekonomické aktivity mužů v ČR.

Míra ekonomické aktivity, udávající podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou, dosáhla v Libereckém kraji 60,9 % a převyšuje republikový průměr o 0,2 procentní body. U mužů pak hodnota tohoto ukazatele ve výši 68,9 % představovala třetí nejvyšší úroveň v mezikrajském srovnání. Převýšení republikového průměru o 0,3 procentní body je způsobeno především nižším podílem nepracujících důchodců a studentů a žáků starších 15 let. I míra ekonomické aktivity žen v Libereckém kraji (53,5 %) přesáhla republikový průměr (53,4 %), dosahuje páté nejvyšší hodnoty mezi kraji České republiky. Nižší míra ekonomické aktivity u žen oproti mužům je ovlivněna vyšším podílem žen v kategorii ekonomicky neaktivních, především v kategorii nepracujících důchodců, osob s vlastním zdrojem obživy, osob v domácnosti a ve skupině ostatních závislých osob.

Pátá nejvyšší míra zaměstnanosti v ČR.

Krajská hodnota míry zaměstnanosti, zohledňující podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou, dosáhla 54,3 %. Podobně jako u ukazatele míry ekonomické aktivity je hodnota zjištěné míry zaměstnanosti mužů (62,0 %) vyšší než u žen (47,1 %). I v této kategorii dosahují krajské údaje vyšších hodnot než činí průměry za Českou republiku (54,7 % celkem, 62,1 % u mužů, 47,8 % u žen).

Podíl nezaměstnaných je nadprůměrný.

Z celkového počtu zjištěných ekonomicky aktivních osob v Libereckém kraji patřilo mezi nezaměstnané 22 568 osob, tj. 10,8 % (průměr za Českou republiku 9,8 %). Struktura nezaměstnaných z hlediska pohlaví je téměř vyrovnaná, ženy tvořily 50,1 % nezaměstnaných.

Nezaměstnaní nejčastěji se středním vzděláním bez maturity.

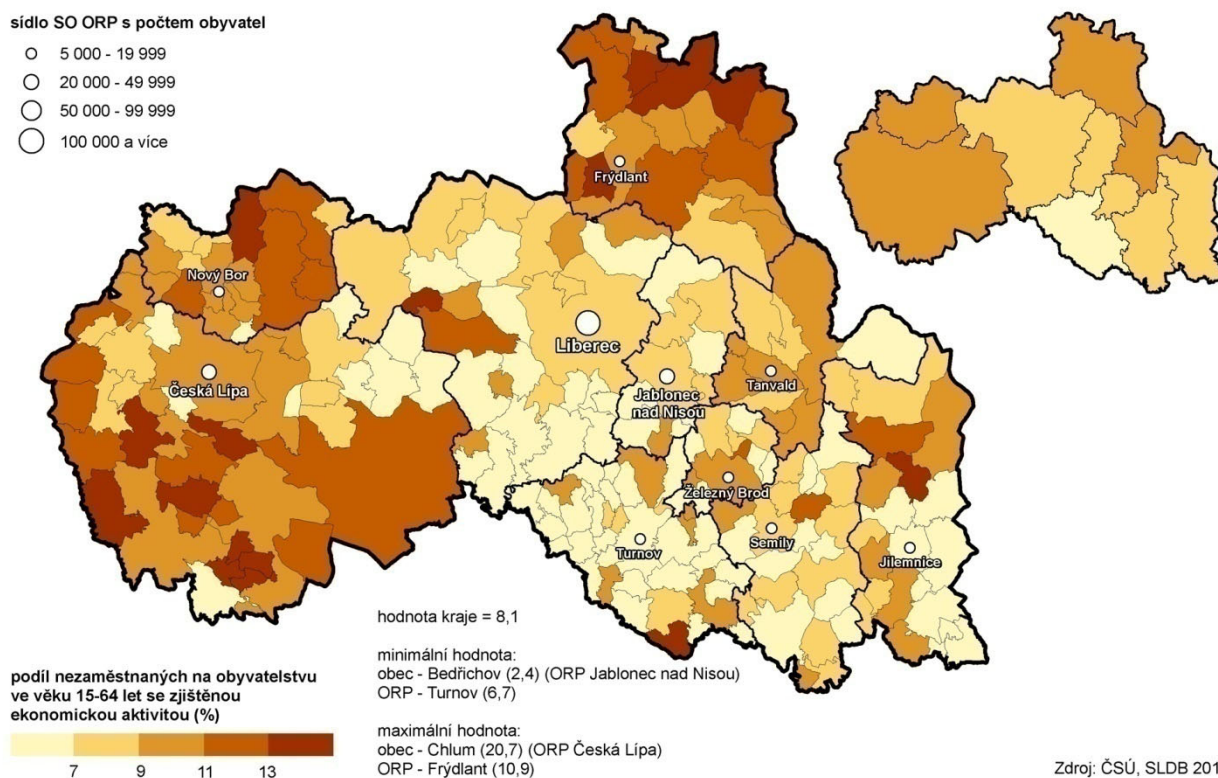
První zaměstnání hledalo 15,2 % nezaměstnaných v kraji. Nejvyšší procentní zastoupení měli uchazeči o první zaměstnání v okrese Liberec (15,7 %), nejmenší podíl byl zaznamenán na Semilsku (14,3 %). Výsledky SLDB 2011

potvrzují, že kvalitní vzdělání je předpokladem úspěchu na pracovním trhu. Mezi nezaměstnanými je pouze 4,5 % vysokoškoláků, zatímco mezi zaměstnanými je jich třikrát více. Nezaměstnanost nejčastěji postihla osoby se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (44,3 %), dále se základním vzděláním, včetně neukončeného (23,5 %) a úplným středním vzděláním s maturitou (23,2 %).

Nezaměstnaní v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje (ze zjištěných hodnot)

sidlo SO ORP s počtem obyvatel

- 5 000 - 19 999
- 20 000 - 49 999
- 50 000 - 99 999
- 100 000 a více

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Nejnižší nezaměstnanost vykázal okres Semily.

Počty nezaměstnaných v jednotlivých okresech kraje korespondují s počtem obyvatel, nejvyšší počet nezaměstnaných vykázal nejlidnatější okres Liberec (8 441 osob), nejméně osob bez zaměstnání pak okres Semily (3 325 osob). Okres Semily vykazuje zároveň i nejnižší podíl nezaměstnaných na počtu ekonomicky aktivních osob (9,4 %). Útlum sklářského průmyslu a těžby uranu způsobily, že nejvyšší podíl nezaměstnaných v kraji vykázal okres Česká Lípa (12,9 %), který byl s těmito odvětvími úzce propojen.

Nejvyšší podíl nezaměstnaných v produktivním věku žije na Českolipsku.

Na celkovém počtu obyvatel kraje ve věku 15–64 let se nezaměstnaní podílejí 7,5 %. V kategorii mužů dosáhl ukazatel hodnoty 7,4 %, u žen pak 7,5 %. Z hlediska územních celků vykazuje nejvyšší podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věkové skupině 15–64 let okres Česká Lípa (8,8 %). Tento okresní podíl zároveň jako jediný převyšuje krajský průměr, což je způsobeno především úbytkem pracovních příležitostí ve sklářském a uranovém průmyslu. Nejnižší podíl nezaměstnaných v této věkové kategorii měl okres Semily (6,7 %).

V rámci Libereckého kraje nejnižší podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15–64 let vykazovaly obce Bedřichov v okrese Jablonec nad Nisou (2,3 %), Svijany v okrese Liberec (2,9 %) a Kacanovy v okrese Semily (3,3 %), nejvyšší pak obce Chlum v okrese Česká Lípa (17,7 %), Bulovka (15,5 %) a Janovice v Podještědí (15,9 %) v okrese Liberec.

4.2. Ekonomicky aktivní podle věku a vzdělání

Tab. 4.2.1 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle pohlaví a věku

	Celkem	v tom					
		muži	v tom		ženy	v tom	
			zaměstnaní	nezaměstnaní		zaměstnané	nezaměstnané
Ekonomicky aktivní	208 512	113 033	101 769	11 264	95 479	84 175	11 304
v tom ve věku (%):							
15–19	1,6	1,6	1,2	5,6	1,5	1,1	4,1
20–24	8,0	8,2	7,3	16,7	7,8	7,1	12,5
25–29	10,8	10,8	10,6	12,7	10,8	10,8	10,8
30–34	13,3	14,0	14,2	11,5	12,6	12,6	12,8
35–39	15,1	14,9	15,3	10,6	15,3	15,5	13,9
40–44	12,0	11,3	11,6	8,2	12,8	13,0	11,2
45–49	11,6	10,8	11,0	8,9	12,6	12,8	11,5
50–54	10,7	9,8	9,9	8,9	11,9	11,9	12,2
55–59	10,5	10,8	10,6	12,5	10,1	10,1	10,3
60–64	4,3	5,6	5,7	4,2	2,9	3,2	0,5
65–69	1,2	1,4	1,6	x	1,1	1,2	x
70 a více let	0,7	0,8	0,9	x	0,5	0,6	x
nezjištěno	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2

Mezi ekonomicky aktivními byla v roce 2011 nejpočetněji zastoupena věková skupina 35–39 let, reprezentovalo ji 15,1 % ekonomicky aktivních obyvatel kraje. Do této skupiny patřilo 14,9 % ekonomicky aktivních mužů a 15,3 % žen. U obou pohlaví tato skupina zároveň představovala kategorii s nejvyšším podílem zaměstnaných, tzn. 15,3 % u mužů a 15,5 % u žen. U věkových skupin nezaměstnaných je patrný rozdíl mezi muži a ženami. Zatímco muži vykazují nejvyšší podíl nezaměstnaných na počtu ekonomicky aktivních mužů mezi 20. až 24. rokem (16,7 %), u žen tomu tak je ve věku 35–39 let (13,9 %).

Tab. 4.2.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Celkem	v tom		Z celku					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní	208 512	113 033	95 479	185 944	101 769	84 175	22 568	11 264	11 304
v tom podle vzdělání (%):									
základní vč. neukončeného	9,4	8,7	10,3	7,7	6,9	8,6	23,5	24,2	22,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	40,2	46,7	32,6	39,7	46,6	31,5	44,3	47,6	41,0
úplné střední (s maturitou)	31,5	27,4	36,3	32,5	28,3	37,5	23,2	19,3	27,0
nástavbové studium	3,2	2,3	4,3	3,4	2,4	4,6	1,6	1,2	2,0
vyšší odborné vzdělání	1,5	1,0	2,0	1,5	1,1	2,1	0,7	0,6	0,9
vysokoškolské	13,2	12,9	13,5	14,2	13,8	14,8	4,5	4,7	4,4
bez vzdělání	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	1,0	1,2	0,8
nezjištěno	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	1,1	1,1	1,1

Ekonomicky aktivní mají nejčastěji střední vzdělání bez maturity.

Nejpočetnější skupinu ekonomicky aktivního obyvatelstva reprezentovaly osoby se středním vzděláním bez maturity, včetně vyučených (40,2 % z celkového počtu ekonomicky aktivních), následovali absolventi s úplným středním vzděláním s maturitou (31,5 %). Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva činil 13,2 % z celkového počtu ekonomicky aktivních. V souladu se strukturou ekonomicky aktivních podle vzdělání představují téměř dvě pětiny zaměstnaných v kraji osoby se středním vzděláním bez maturity, mezi nezaměstnanými reprezentují 44,3 %.

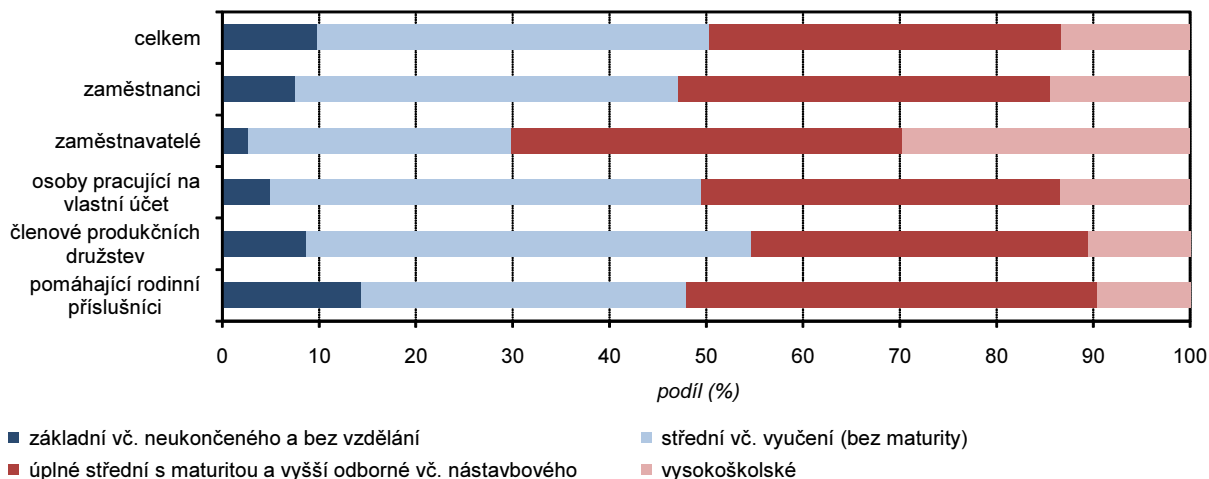
Rozdíly v dosaženém vzdělání u ekonomicky aktivních mužů a žen.

Ve skupině ekonomicky aktivních obyvatel jsou patrné rozdíly mezi dosaženým vzděláním u mužů a žen, které se projevují i v zastoupení podle vzdělání mezi zaměstnanými. Zatímco mezi zaměstnanými jsou u mužů nejpočetnější skupinou vyučení (46,6 %), u žen skupina s úplným středním vzděláním s maturitou (37,5 %).

**Minimální rozdíly
v nezaměstnanosti
mužů a žen.**

Mezi nezaměstnanými mají ženy s 50,1 % jen minimální převahu nad muži. Nejčastěji jsou bez práce vyučení muži bez maturity (47,6 %), se základním vzděláním vč. neukončeného (24,2 %) a s úplným středním vzděláním s maturitou (19,3 %). Shodně s muži i nejpočetnější skupina nezaměstnaných žen dosáhla středního vzdělání bez maturity (41,0 %). Na rozdíl od mužů reprezentují druhou nejčastěji nezaměstnanou vzdělanostní skupinu ženy s maturitou (27,0 %) a až na třetím místě jsou ženy se základním a neukončeným vzděláním (22,8 %).

**Graf 4.3 Vzdělanostní struktura ekonomicky aktivních podle postavení
v zaměstnání (ze zjištěných hodnot)**

**Téměř 30 %
zaměstnavatelů je
vysokoškolsky
vzdělaných.**

Postavení v zaměstnání se zjišťovalo u všech ekonomicky aktivních s výjimkou nezaměstnaných bez předchozího zaměstnání. Z hlediska postavení v zaměstnání patřili k nejvzdělanější skupině zaměstnavatelé, kteří vykazovali nejvyšší podíl osob se základním vzděláním a téměř 30 % z nich představovali vysokoškoláci. Lze tak tvrdit, že vyšší vzdělání vede k větší samostatnosti v podnikatelských aktivitách. Na dalších místech z pohledu vzdělanosti se umístila skupina zaměstnanců (6,6 % základní vzdělání a 16,3 % vysokoškolské vzdělání) a osoby pracující na vlastní účet (4,8 % základní vzdělání a 15,3 % vysokoškolské vzdělání). Nejhorší vzdělanostní strukturu měli pomáhající rodinní příslušníci reprezentovaní 16,8 % osob se základním vzděláním nebo nižším vzděláním a pouze desetinou vysokoškoláků. Členové produkčních družstev představovali malou skupinu čítající pouze 161 osob.

4.3. Zaměstnaní podle odvětví

**Liberecký kraj je třetím
nejprůmyslovějším
krajem ČR.**

Liberecký kraj je z pohledu struktury zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti třetím nejprůmyslovějším krajem republiky. V průmyslu působí téměř třetina všech zaměstnaných (31,5 %), což je o 7,5 procentních bodů více než je republikový průměr. Dominantní postavení si průmysl obhájí ve všech věkových kategoriích. Většinu průmyslu v kraji zastupuje průmysl zpracovatelský s úzkou vazbou na automobilový průmysl. Dalšími průmyslovými odvětvími v kraji je výroba a zpracování plastů a strojírenství. Tradiční textilní průmysl v důsledku útlumu v posledních dvaceti letech ztratil své dominantní postavení, útlum zaznamenal i průmysl skla a bižuterie. V meziokresním srovnání je nejvyšší zastoupení průmyslu na Českolipsku (35,5 % zaměstnaných osob) a nejnižší na Liberecku (28,6 %).

V oblasti velkoobchodu, maloobchodu a údržby motorových vozidel pracuje 9,2 % zaměstnaných, třetím nejčastějším odvětvím ekonomické činnosti v kraji je s 6,5 % stavebnictví. Obě zmiňovaná odvětví mají nejvyšší zastoupení v okrese Liberec (10,1 % resp. 7,3 %).

**Zemědělství má pouze
doplňkový charakter.**

Zemědělství má v kraji pouze doplňkový charakter a v mezikrajském srovnání představuje třetí nejnižší podíl (1,8 % zaměstnaných). Největší podíl osob zaměstnaných v zemědělství je soustředěn v okrese Semily (20,0 %). Podíl

zaměstnaných ve zdravotní a sociální péči (5,8 %) je druhý nejnižší v mezikrajském srovnání. Odvětví ekonomické činnosti nebylo zjištěno u 13,2 % zaměstnaných.

Tab. 4.3.1 Zaměstnaní podle věku a odvětví ekonomické činnosti

	Celkem	v tom ve věku						
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65 a více	nezjištěný věk
Zaměstnaní	185 944	35 466	53 673	44 761	39 268	8 526	4 009	241
v tom podle odvětví ekonomické činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví, rybářství	1,8	1,3	1,5	1,8	2,5	3,1	2,9	2,1
průmysl celkem	31,7	31,0	34,7	31,8	31,1	25,9	15,2	22,0
z toho zpracovatelský průmysl	29,5	29,9	32,9	29,4	28,0	22,2	13,7	20,7
stavebnictví	6,5	4,8	6,5	7,3	7,2	6,3	4,9	7,1
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	9,2	10,6	9,6	9,7	8,0	6,7	6,1	5,8
doprava a skladování	4,8	3,8	4,6	5,5	5,2	5,2	2,2	4,1
ubytování, stravování a pohostinství	3,0	4,4	2,9	2,6	2,5	2,2	1,7	3,3
informační a komunikační činnosti	1,7	2,9	2,0	1,2	0,9	0,7	0,7	1,7
peněžnictví a pojišťovnictví	2,0	2,6	2,0	2,0	1,6	1,4	1,2	0,8
činnosti v oblasti nemovitostí	0,6	0,4	0,6	0,7	0,6	1,0	1,2	0,4
profesní, vědecké a technické činnosti	3,0	3,1	3,0	2,7	2,7	4,3	7,3	1,7
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,5	4,9	6,0	6,2	5,3	3,8	2,2	2,5
vzdělávání	5,9	3,2	4,9	7,1	7,5	7,5	8,8	4,6
zdravotní a sociální péče	5,8	4,7	5,1	6,3	7,0	6,1	6,3	0,4
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,5	1,8	1,5	1,1	1,4	1,9	3,0	1,7
jiné činnosti	3,9	3,9	3,5	3,5	4,4	5,1	5,9	2,9
nezjištěno	13,2	16,7	11,5	10,5	12,2	18,8	30,3	39,0

Ve věkové skupině mezi 50. až 60. rokem dochází u zaměstnaných k poklesu jejich zastoupení ve fyzicky náročných odvětvích, jako např. průmyslu a stavebnictví a k nárůstu podílu v oblasti vzdělávání, kultury, profesní, vědecké a technické činnosti.

Více než čtvrtina žen pracuje v průmyslu.

Více než čtvrtina zaměstnaných žen našla uplatnění v průmyslu, především zpracovatelském (24,7 %), dále pak v obchodě a opravách (11,1 %), ve zdravotní péči (10,4 %) a vzdělávání (10,1 %).

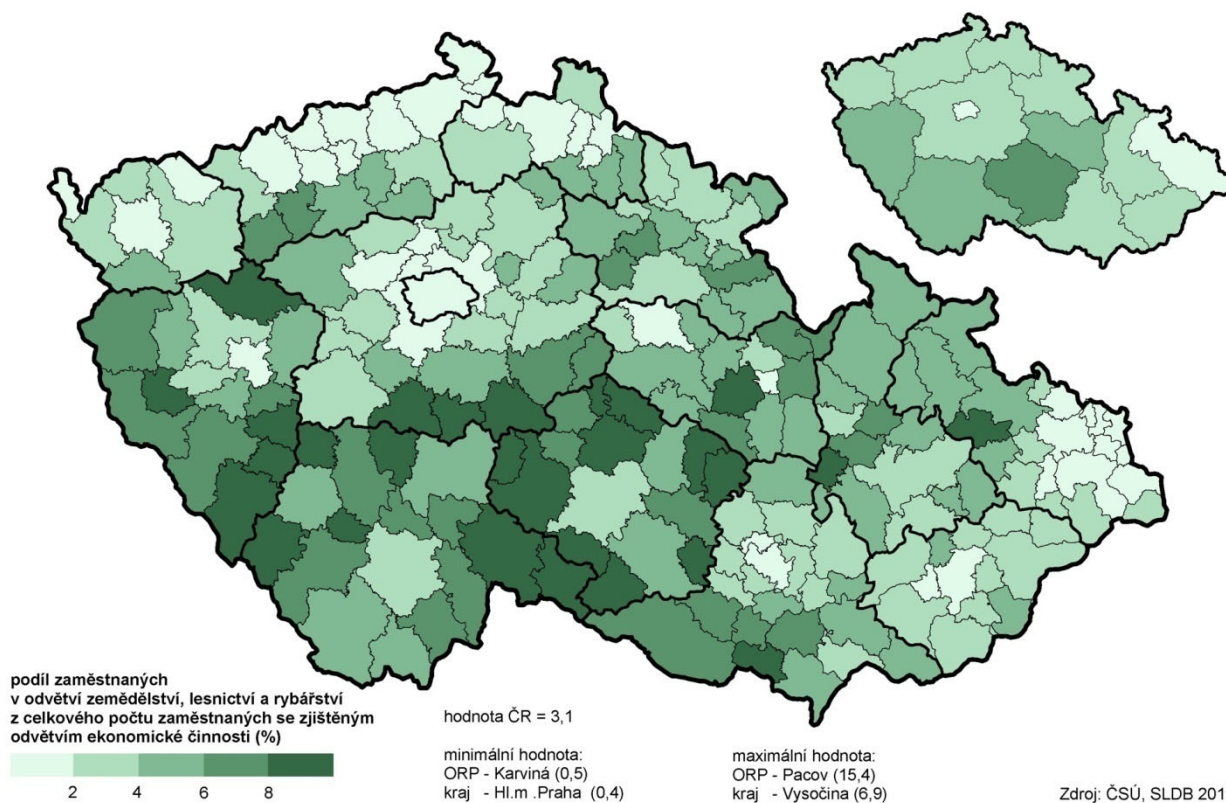
Tab. 4.3.2 Zaměstnaní podle velikostních skupin obcí a odvětví ekonomické činnosti

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200–499	500–999	1 000–4 999	5 000–19 999	20 000–49 999	50 000 a více
Zaměstnaní	185 944	2 167	8 075	19 559	36 773	38 303	35 102	45 965
z toho podle odvětví ekonomické činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví, rybářství	1,8	6,4	7,9	3,8	2,7	1,4	0,5	0,4
průmysl	31,7	30,3	32,1	33,8	35,5	34,4	32,4	24,9
stavebnictví	6,5	6,9	6,6	7,2	6,4	5,7	5,9	7,2
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	9,2	8,2	7,9	7,8	7,5	9,1	9,9	11,2
doprava a skladování	4,8	4,7	5,6	5,5	4,7	4,6	4,4	4,8
ubytování, stravování a pohostinství	3,0	3,0	3,7	2,9	3,6	2,8	2,7	2,7
vzdělávání	5,9	5,5	4,7	5,1	5,1	6,1	5,7	7,0

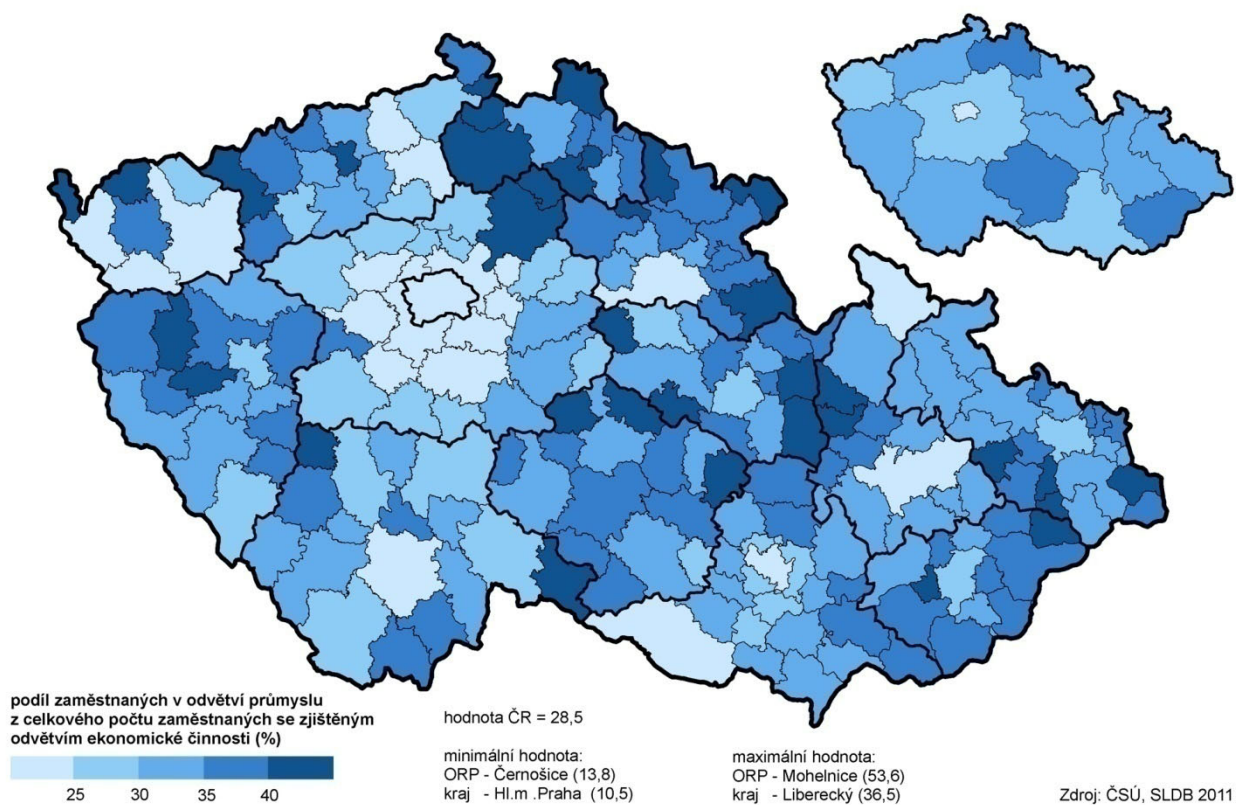
Výsadní postavení průmyslu ve všech velikostních skupinách obcí kraje.

Výsadní postavení ve všech velikostních skupinách obcí v Libereckém kraji zaujímají zaměstnaní v průmyslu s maximem v obcích s 1 000–4 999 obyvateli (35,5 %) a minimem v krajském městě (24,9 %). Následovalo odvětví obchodu a oprav. S rostoucí velikostní skupinou obcí dochází k nárůstu podílu zaměstnaných ve vzdělávání a poklesu podílu zaměstnaných v zemědělství. Zatímco v obcích s 200–499 obyvateli pracuje v zemědělství 7,9 % zaměstnaných, ve skupině s 50 000 a více obyvateli je to o 7,5 p. b. méně.

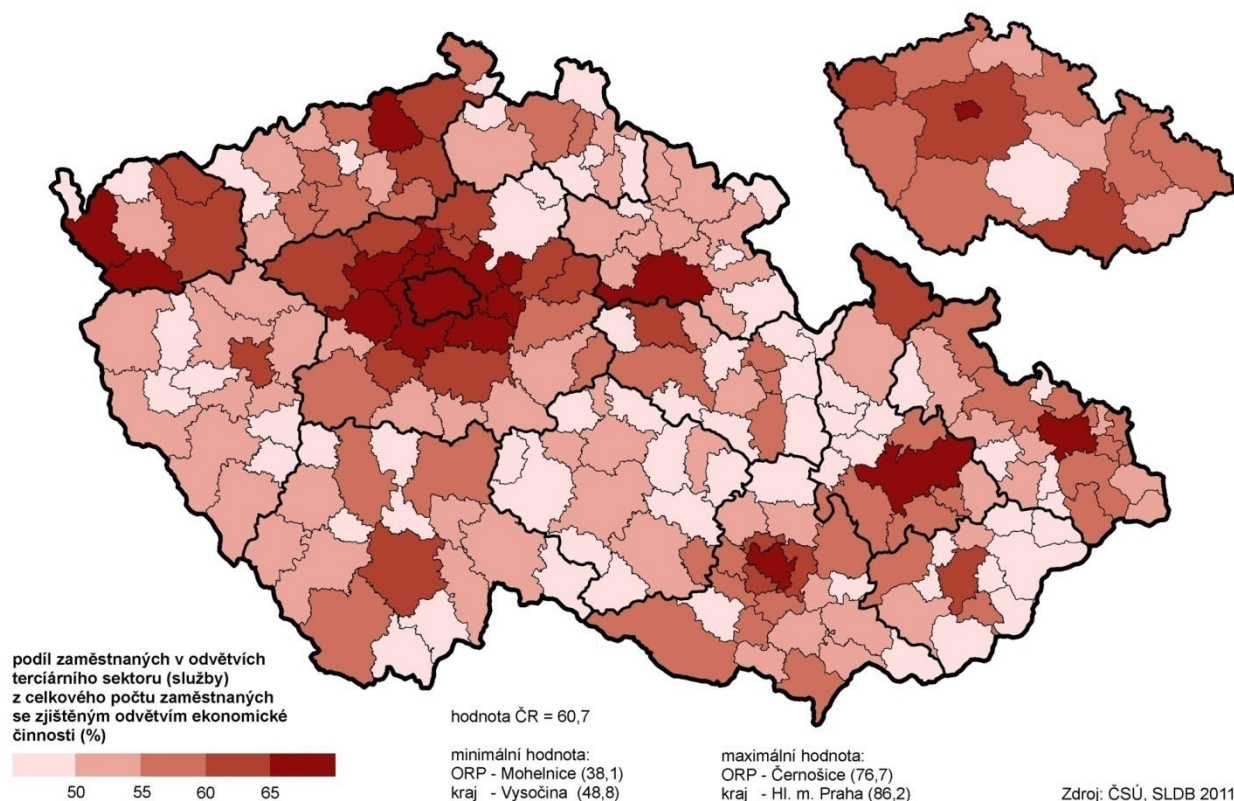
**Zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybářství ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

**Zaměstnaní v průmyslu ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

**Zaměstnaní v terciárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

4.4. Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a hlavních tříd zaměstnání

Druhý nejnižší podíl zaměstnanců....

Ze 76,5 % mezi zaměstnanými převažují zaměstnanci, přesto je to v mezikrajském srovnání po Hlavním městě Praha druhý nejnižší podíl. Více než čtyři pětiny žen jsou v postavení zaměstnance. Nejvyšší zastoupení zaměstnanců vykazuje okres Česká Lípa (78,4 %), zatímco nejnižší okres Jablonec nad Nisou (74,3 %).

....a třetí nejvyšší podíl OSVČ v ČR.

Druhé nejčastější postavení v zaměstnání reprezentují s 13,4 % osoby pracující na vlastní účet, což v rámci republiky představuje třetí nejvyšší podíl. Téměř dvojnásobně jsou mezi osobami pracujícími na vlastní účet (OSVČ) zastoupeni muži oproti ženám (17,3 % vs. 8,6 %). Ženy jsou častěji zastoupeny ve skupinách zaměstnanců a pomáhajících rodinných příslušníků, muži převažují ve zbývajících skupinách.

Tab. 4.4.1 Zaměstnaní podle pohlaví a postavení v zaměstnání

	Celkem	v tom		Struktura zaměstnaných (%)		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnaní	185 944	101 769	84 175	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	142 218	73 590	68 628	76,5	72,3	81,5
zaměstnavatelé	6 554	4 834	1 720	3,5	4,7	2,0
osoby pracující na vlastní účet	24 884	17 624	7 260	13,4	17,3	8,6
členové produkčních družstev	162	93	69	0,1	0,1	0,1
pomáhající rodinní příslušníci	880	265	615	0,5	0,3	0,7
nezjištěno	11 246	5 363	5 883	6,0	5,3	7,0

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a věku

	Celkem	z toho podle postavení v zaměstnání				
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	členové produkčních družstev	pomáhající rodinní příslušníci
Zaměstnaní	185 944	142 218	6 554	24 884	162	880
v tom ve věku (%):						
15–24	8,4	8,4	1,1	4,8	1,9	9,4
25–34	24,2	25,8	10,9	19,8	11,1	13,3
35–44	27,7	28,1	28,2	29,1	19,8	20,0
45–54	22,6	22,4	31,5	24,6	29,0	26,4
55–59	10,4	10,2	14,6	10,8	22,2	14,3
60–64	4,6	3,8	8,9	6,3	8,6	7,3
65–69	1,4	0,8	3,4	2,8	5,6	5,0
70 a více	0,8	0,4	1,4	1,6	1,9	4,2
nezjištěno	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1

Věková skupina 35–44 let představuje nejsilnější skupinu mezi zaměstnanými (27,7 %), dominantní postavení má také mezi zaměstnanci (28,1 %) a osobami pracujícími na vlastní účet (29,1 %). Nejvyšší podíl zaměstnavatelů (31,5 %), členů produkčních družstev (29,0 %) a pomáhajících rodinných příslušníků (26,3 %) nalezneme ve věkové kategorii 45–54 let. Ve všech věkových skupinách zaměstnaných a téměř ve všech skupinách podle postavení v zaměstnání dominují muži, pouze u zaměstnanců a pomáhajících rodinných příslušníků jsou více zastoupeny ženy.

Tab. 4.4.3 Zaměstnaní podle velikostních skupin obcí a postavení v zaměstnání

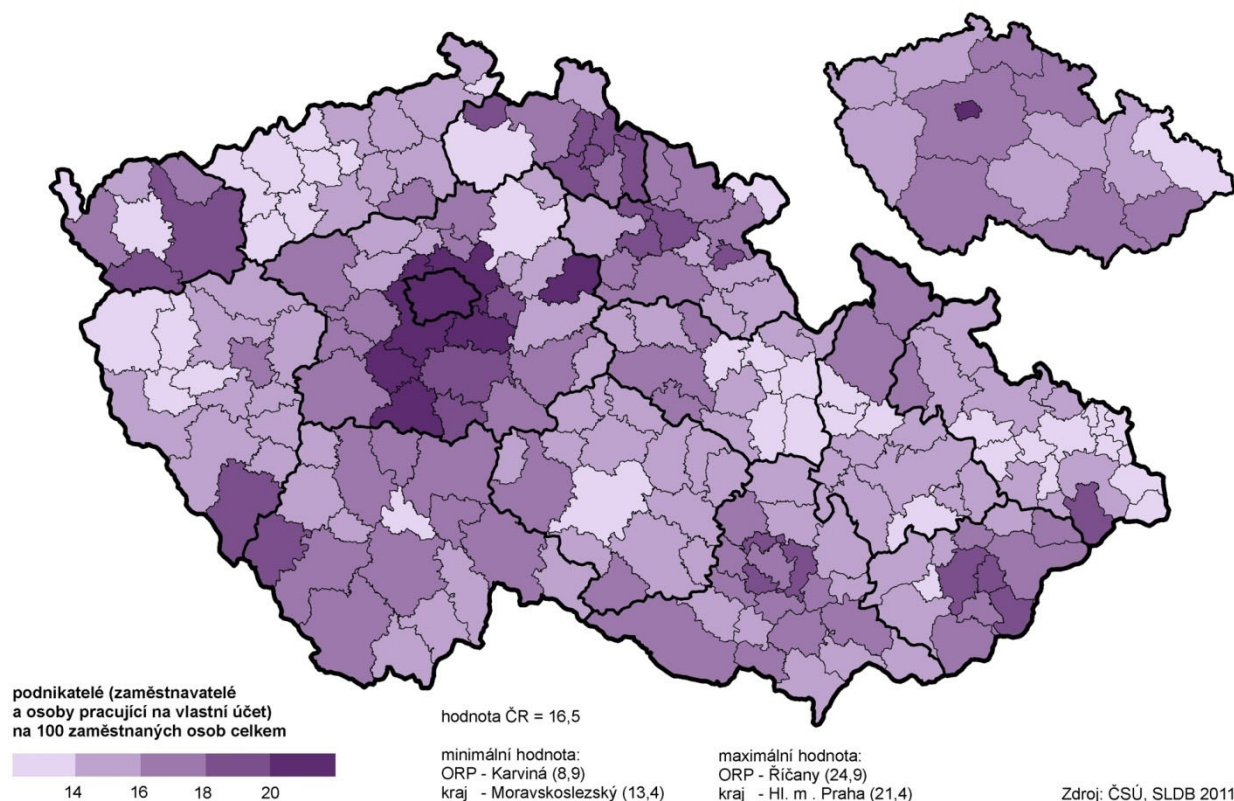
	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 –499	500 –999	1 000 –4 999	5 000 –19 999	20 000 –49 999	50 000 a více
Zaměstnaní	185 944	2 167	8 075	19 559	36 773	38 303	35 102	45 965
z toho podle postavení v zaměstnání (%):								
zaměstnanci	76,5	70,8	74,2	74,9	76,3	76,3	77,8	77,1
zaměstnavatelé	3,5	4,3	3,5	3,5	3,3	3,6	3,5	3,7
osoby pracující na vlastní účet	13,4	17,7	15,1	14,9	13,3	13,2	12,3	13,3
členové produkčních družstev	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
pomáhající rodinní příslušníci	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,4	0,4

Obecně můžeme konstatovat, že s rostoucí velikostní skupinou obcí dochází ke zvýšení podílu zaměstnanců a poklesu pomáhajících rodinných příslušníků, osob pracujících na vlastní účet a členů produkčních družstev. Nejvyšší podíl zaměstnavatelů (4,3 %) vykazují obce do 199 obyvatel, naopak obce s 1 000–4 999 obyvateli pouze 3,3 %.

Podnikatelé v kraji mají nejčastěji střední vzdělání vč. vyučení bez maturity.

Podnikatelé v Libereckém kraji, které reprezentují zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet, dosáhli nejčastěji středního vzdělání vč. vyučení bez maturity (41,0 %). Více než 27 % podnikatelů patřilo do věkové skupiny 40–49 let.

Podnikatelé ve správních obvodech ORP a krajích

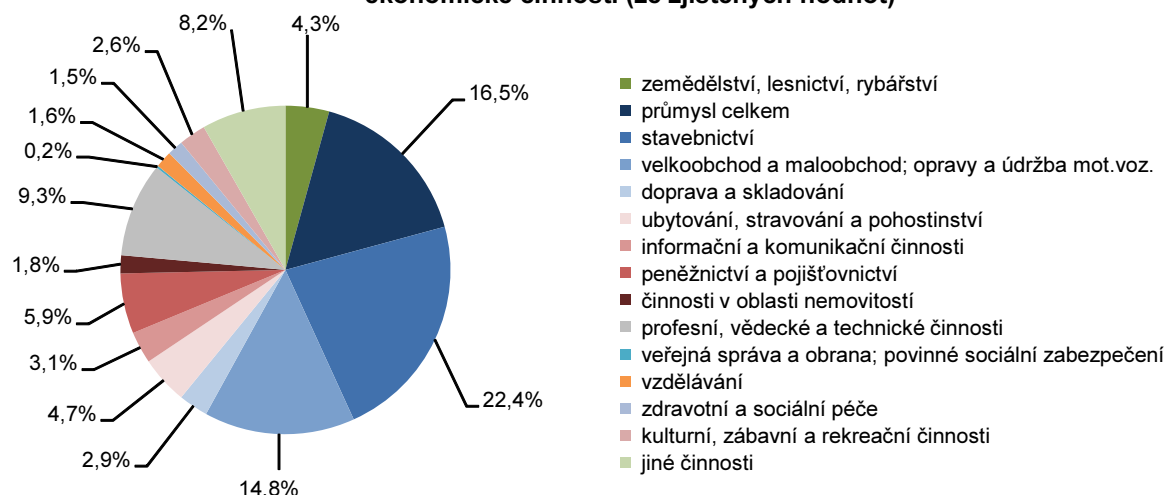

Tab. 4.4.4 Podnikatelé podle nejvyššího ukončeného vzdělání a věku

	Celkem	v tom podle vzdělání (%)							nezjištěno
		základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou	nástavbové studium	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské	bez vzdělání	
Počet podnikatelů¹⁾	32 607	4,5	41,0	33,2	3,2	1,2	16,3	0,1	0,6
v tom:									
zaměstnavatelé	6 642	2,6	27,2	35,6	3,4	1,2	29,2	0,2	0,5
osoby pracující na vlastní účet	25 965	5,0	44,5	32,6	3,1	1,1	12,9	0,1	0,7
v tom ve věku :									
15–29	3 623	8,3	32,9	39,3	2,9	1,8	13,7	0,3	0,8
30–39	8 687	4,2	46,0	32,7	3,4	1,7	11,2	0,1	0,7
40–49	8 875	3,4	41,5	35,8	2,6	0,6	15,3	0,2	0,6
50–59	7 772	4,5	43,6	28,6	2,7	0,6	19,4	0,1	0,6
60–69	3 121	3,8	31,6	31,7	5,3	1,2	25,7	0,1	0,7
70 a více	498	4,2	19,1	33,3	5,6	5,0	32,5	-	0,2
nezjištěno	31	12,9	45,2	29,0	3,2	3,2	3,2	-	3,2

¹⁾ včetně nezaměstnaných

Graf 4.4 Osoby samostatně výdělečně činné podle odvětví ekonomické činnosti (ze zjištěných hodnot)

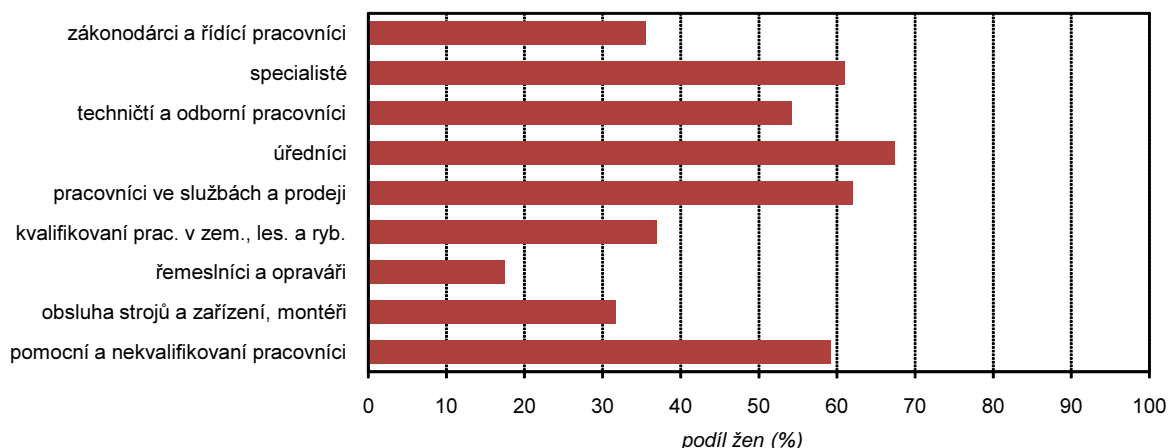
Ve struktuře zaměstnaných podle hlavních tříd vedou techničtí a odborní pracovníci.

Ve struktuře zaměstnaných podle hlavních tříd zaměstnání nejvyšší podíl v Libereckém kraji dosáhli techničtí a odborní pracovníci (16,7 %), což však zároveň představuje druhý nejnižší podíl mezi kraji. Druhou nejčastěji zastoupenou skupinou jsou řemeslníci a opraváři (16,3 %), třetí obsluha strojů a zařízení, montéři (14,9 %). Téměř shodného zastoupení dosahují specialisté (13,5 %) a pracovníci ve službách a prodeji (13,3 %). U necelých 10 % zaměstnaných zůstala třída jejich zaměstnání nezjištěna.

Ženy dominují mezi úředníky, ve službách a v prodeji.

Ženy mají nejvyšší podíl mezi úředníky, kde představují 67,5 % z nich. Nadpoloviční podíly mají dále mezi pracovníky ve službách a prodeji (62,0 %), specialisty (61,0 %), pomocnými a nekvalifikovanými pracovníky (59,2 %) a technickými a odbornými pracovníky (54,2 %). Doménou mužů zůstává třída řemeslníků a opravářů (82,5% podíl), obsluha strojů a zařízení, montéři (68,3 %), zákonodárci a řídicí pracovníci (64,5 %).

Graf 4.5 Zastoupení žen podle hlavních tříd zaměstnání

4.5. Ekonomická aktivita žen

Více než čtyři pětiny žen pracuje v pozici zaměstnance.

Ekonomická aktivita žen je ovlivněna počtem žen v tzv. reprodukčním věku, ale také jejich reprodukční rolí a následnou péčí o děti. Z celkového počtu 93 844 ekonomicky aktivních žen v Libereckém kraji představují zaměstnané ženy 88,0 %. Více než čtyři pětiny zaměstnaných žen pracuje v pozici zaměstnance, osoby pracující na vlastní účet reprezentuje 8,6 % ze zaměstnaných žen. Pouze 2,0 % žen působí jako zaměstnavatelky.

Více než dvě pětiny ekonomicky aktivních žen starších 15 let jsou matkou dvou živě narozených dětí. Nejvyšší podíl těchto matek vykazuje skupina

zaměstnavatelek (57,2 %) a žen pracujících na vlastní účet (46,7%).

Nezaměstnané nebo ekonomicky neaktivní ženy mají nejčastěji dvě děti.

Ekonomicky aktivní ženy reprezentují 50,4 % žen starších 15 let v kraji, ekonomicky neaktivní 43,9 % z nich. Zbývajících necelých 6 % představují ženy starší 15 let s nezjištěnou ekonomickou aktivitou. Jak mezi nezaměstnanými, tak i mezi ekonomicky neaktivními ženami zaujímají nejvyšší podíl ženy se dvěma živě narozenými dětmi. Důvodem je často upřednostnění péče o děti před nástupem do zaměstnání, ale také ztížené uplatnění matek malých dětí na trhu práce.

Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 a více let podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí

	Ekonomicky aktivní celkem	v tom					Ekonomicky neaktivní celkem	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnankyně	zaměstnavatelky	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 a více let	95 479	84 175	68 628	1 720	7 260	11 304	83 074	10 835
v tom s počtem živě narozených dětí (%):								
0	22,1	21,7	22,6	9,3	18,0	25,7	19,1	12,3
1	20,7	20,8	20,2	20,4	20,9	20,2	16,1	16,2
2	43,0	44,2	44,4	57,2	46,7	34,1	41,7	24,2
3 a více	12,6	12,0	11,6	12,6	13,2	17,2	19,8	15,1
nezjištěno	1,6	1,4	1,1	0,5	1,3	2,8	3,2	32,2
Průměrný počet dětí	1,50	1,50	1,48	1,75	1,58	1,53	1,72	1,78

Graf 4.6 Ekonomická aktivita žen podle věku ženy a počtu živě narozených dětí (ze zjištěných hodnot)

